

Promicanje demokracije

Osposobljavanje za aktivnog građanina u društvenoj zajednici i bolju kvalitetu života je zasigurno dobitak i za pojedinca, i za zajednicu, i za zdravlje. U toj vrijednosnoj usmjerenosti, osnovano je očekivati i ustrajati da promicanje demokracije i nadalje proširuje obuhvat, program i projekte i jača mogućnosti ponajprije zbog nas samih, a i europskih standarda kojima težimo.

Kroz srpanjsku kampanju Hrvatske mreže zdravih gradova »Promicanje demokracije« Labin je postao središte u kojem su se mladi trudili naučiti kako biti učinkovit u zaštiti i ostvarivanju svojih prava, razmatrale su se mogućnosti proširivanja suradnje lokalne uprave i civilnog sektora, raspravljalo se o pravima nacionalnih manjina...

Cjelomjesečni program događanja najavio je gradonačelnik Tulio Demetlika konferencijom za tisak održanom 2. srpnja. Od 3. do 5. srpnja, u sklopu 15. motovunske ljetne škole unapređenja zdravlja, a u organizaciji Hrvatske mreže zdravih gradova, Srednje škole Mate Blažine i Projekta »Labin – Zdravi grad« održan je 11. susret škola demokracije – Vijeća mladih. Sudjelovalo je pedesetak

sudionika, učenici i predstavnici iz norveškoga grada Sandnesa (koji s Labinom – Zdravim gradom i Hrvatskom mrežom zdravih gradova ima potpisane sporazume o suradnji), učenici i predstavnici Rijeka – Zdravi grad, Medicinske škole iz Pule, Srednje škole iz Čakovca i Vijeća učenika Međimurske županije.

Rad mladih pratile su i savjetnice Ureda pravobraniteljice za djecu i mlade iz Zagreba, Tanja Opačak i Davorka Osmak Franjić.

Gosti iz Norveške predstavili su svoje izvješće »Uključenost mladih i djece« koje su predstavnici Sandnesa podnijeli u Ujedinjenim narodima, i projekt »Sandnes – grad djece«. Na radionici »Sustav i gradacija vrijednosti« koju su vodile Delfina Arapović i Laura Kokot, učenici su promišljali o skali vrijednosti koje su njima važne i o skali vrijednosti njihovih protivljenja. Vrijednosti do kojih je mladima stalo su zdravlje, prijateljstvo, ljubav i pravda. Skala vrijednosti kojima se mladi protive sadrži ratove, siromaštvo, zagađenje okoliša i nasilje u školama.

Da bi realizirali navedene vrijednosti, mladi su spremni sudjelovati u vrlo širokom rasponu aktivnosti – od rada na mentalnom

zdravlju, na komunikaciji, uvažavanju različitosti, toleranciji, razvijanju ekološke svijesti i poštivanju prava drugih.

Drugi dan započeo je otvaranjem izložbe likovnih radova na temu »Temeljna određenja i poruke o ljudskim pravima«. Tom prigodom otvorena je prostorija za dnevni boravak srednjoškolaca, te prostor za članove Gradskog vijeća mladih i članove Vijeća učenika. U nastavku su predstavljeni rezultati prethodno provedene ankete na temu »Poznavanje i poštivanje ljudskih prava«. Ankete su provedene u školama u Sandnesu (Norveška), Schiu (Italija), Baji (Mađarska), Medicinskoj školi Pula, Gimnaziji Rijeka i Srednjoj školi Labin.

Konstatirano je da učenici u Hrvatskoj, ali i u Norveškoj, kao i u Mađarskoj i Italiji nisu ili nisu u dovoljnoj mjeri upoznati s aktima o ljudskim pravima i pravima djeteta. Zaključeno je da na tom planu treba intenzivnije raditi na svim područjima i u svim sredinama i to upravo kroz škole.

Slijedila je radionica »Naša ljudska prava« koju su vodili Mladen i Biserka Momčinović iz Centra za građanske inicijative Poreč. Ispitalo se kako učenici doživljavaju ostva-

rievanje ljudskih prava u okruženju škole, što su spremni učiniti i koliko osobno sudjeluju u ostvarivanju svojih i prava drugih.

Učenici su utvrdili da bi u školi trebali imati veća prava na svoje mišljenje, organizirati edukacije za učeničke profesore i roditelje, poboljšati metodologiju ocjenjivanja utvrđivanjem kriterija koji su jednaki za sve, isti predmet odgovarati kod više profesora, uvesti šifre umjesto imena prilikom pisanja ispita, više pomagati učenicima s teškoćama, manje tolerirati kašnjenja i pričanje, veću angažiranost profesora i psihologa, više zajedničkih druženja s profesorima.

Utvrđeno je da se promjene mogu postići javnim djelovanjem na satima razrednika, većim angažiranjem u Vijeću učenika, čime se utječe na stvaranje novih pravila koja će pridonijeti razvijanju humanijih i kvalitetnijih odnosa u školi, a time i kvalitetnijem ostvarivanju ljudskih prava i prava djece. Ti stavovi bit će upućeni nastavničkim vijećima, vijećima učenika i vijećima roditelja. Zaključeno je da će se zajednički kreirati program obuke za sve škole uključene u projekt, koji će se provesti tijekom sljedeće školske godine te će se na sljedećoj školi demokracije evaluirati.

Dio aktivnosti bio je usmjeren na problem ranog pijenja kod mladih. Konstatirano je da mladi u svim zemljama sve ranije počinju konzumirati alkohol. Dogovorene su zajedničke aktivnosti na osvješćivanju problema. U nastavku su predstavljeni modeli dobre prakse, rad Gradskog vijeća mladih u Sandnesu, rad Gradskog vijeća mladih Grada Rijeke, projekt »Briga o zdravlju« Medicinske škole Pula i projekt »Mladi uz mlade« Vijeća učenika Međimurske županije.

Na Međunarodni dan suradnje 5. srpnja održan je Okrugli stol »Izazovi i mogućnosti međunarodne suradnje među mladima«. Sudionici 11. međunarodne škole demokracije konstatirali su da je vrijedno i

korisno analizirati i raspravljati o zajedničkim problemima, učiti zajedno i dijeliti pozitivna iskustva iz vlastitih sredina s drugima. Najveći benefit je produbljenje postojećih veza i uspostavljanje novih, a najvrjednije, razvijanje međusobnog prijateljstva, što su najkvalitetniji temelji daljnje zajedničke suradnje. Definirani su prioriteti suradnje za naredni period, a to su daljnji rad na razvijanju ljudskih prava i prava djece, aktivnosti vezane uz prevenciju ovisnosti (alkohol i droge), programi vezani uz zaštitu i očuvanje okoliša; procjena mogućnosti otvaranja web stranica za međusobnu komunikaciju vezanu uz realizaciju zajedničkih projekata i održavanje veza e-mailom.

S ciljem ukazivanja na potrebu veće brige za siromašnu, bolesnu i napuštenu djecu i njihove obitelji, 9. srpnja Labin – Zdravi grad, Udruga osoba s invaliditetom Labin, Liga protiv raka Labin i Brdsko - biciklistički klub »Istra Bike« uključili su se u Humanitarni biciklistički maraton »Život je lijep«, koji je Ratko Gvozdenović, humanitarac iz Belog Manastira, vozio u korist izgradnje prihvatnog centra u Zagrebu za roditelje djece koja se liječe od malignih bolesti.

Program je nastavljen 15. srpnja organizacijom Okruglog stola »Zajedno za zdravlje« – što županijske i lokalne samouprave i organizacije civilnog društva rade za zdravlje građanki i građana u Istri. U radu je sudjelovalo 25 predstavnika gradova i civilnog društva iz Buzeta, Rovinja, Pule, Poreča i Labina, te iz Upravnog odjela za zdravstvo i socijalnu skrb Istarske županije, Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije i Zajednice udruga umirovljenika Istarske županije, kao i predstavnici medija.

Skup su otvorili gradonačelnik Tulio Demetlika i koordinatorica projekta Labin – Zdravi grad Eni Modrušan, a vodili su ga Mladen Momčinović i Biserka Momčinović iz Centra za građanske inicijative Poreč. Koordinatorica županijskog tima za

zdravlje Sonja Grozić Živolić predstavila je Plan za zdravlje građana Istarske županije i dosadašnja postignuća. Sudionici su predstavili programe i projekte koje provode na svojim lokalitetima. Raspravljalo se o potrebi povezivanja resursa koji djeluju u lokalnoj zajednici.

Konstatirano je da gradovi na različite načine nastoje podizati razinu zdravlja svojih sugrađana. Dio gradova provodi svoje projekte Zdravi grad, rade na izradama slike zdravlja, javnim natječajima povjeravaju dio poslova udrugama, a neke aktivnosti provode sami kao dio svojih zdravstvenih i socijalnih politika. Programi kojima gradovi podržavaju zdravlje i pokazuju socijalnu osjetljivost su vrlo različiti, inventivni, pa se osjeća potreba za boljim upoznavanjem pojedinih programa i mogućnostima međusobne razmjene modela dobre prakse.

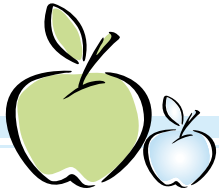
Sudjelovanje OCD-a na rješavanju problematike od presudne je važnosti jer su OCD u pravilu usmjerene na probleme ciljanih skupina, dobro su upoznate s problemima i posljedicama te često i načinima i mogućnostima rješavanja problema. U rad OCD-a sve se više uključuju stručnjaci i volonteri, pa predstavljaju izvor znanja, iskustva i želje za rješavanjem problema.

Partnerstvom jedinica lokalne samouprave, ustanova i organizacija civilnog društva u području zdravlja i socijalne skrbi moguće je ostvariti bolje rezultate na veću korist građana, kojima su aktivnosti i namijenjene. Na temelju prepoznate ekspertnosti pojedinih lokalnih zajednica u određenim područjima, s ciljem razmjene modela dobrih praksi, a u interesu poboljšanja kvalitete aktivnosti i programa namijenjenih zadovoljavanju javnozdravstvenih potreba građana i građanki u Istarskoj županiji, zaključeno je osnivanje koordinacije pročelnika upravnih odjela gradskih uprava i organizacija civilnog društva na nivou Istarske županije. Uspostavljanjem i jačanjem suradnje između gradskih uprava i zajedno s OCD-om, omogućit će se veći utjecaj na prepoznavanje i bolje rješavanje problema, a samim time i kvalitetnije ostvarivanje ciljeva razvoja zdravlja, kako pojedinaca, tako i određenih kategorija građana, odnosno zajednice u cjelini, gradova i županije.

Domaćin sljedećeg susreta je Grad Buzet, s temom »Pomoć i njega u kući«.

Radionica Međusektorska suradnja za lokalni razvoj – povelja o suradnji, održana je 21. srpnja, a sudjelovala su 23 predstavnika udruga koje djeluju na području Grada Labina. Moderator radionice bila je Lidija Pavić-Rogošić iz Udruge »Odras«. Na radionici su razmatrane mogućnosti ostvarivanja međusektorskog partnerstva, odnosno suradnja javnog i civilnog sektora. Utvrđena je potreba za uspostavljanjem kvalitetnijeg partnerstva s ciljem efikasnijeg zadovoljavanja javnih potreba u Gradu

Labinu. Zajedničkom suradnjom omogućuje se donošenje kvalitetnijih odluka temeljenih na stvarnim potrebama. Utvrđeno je da se jačanjem partnerstva pridonosi društvenom povezivanju i osjećaju društvene odgovornosti te da se na taj način grade dobri odnosi temeljeni na uzajamnom razumijevanju i povjerenju između predstavnika lokalnih vlasti i udruga, odnosno javnosti. Udruženim naporima moguće je obuhvatiti šire područje djelovanja, rješavati veće i složenije probleme i ostvariti dugoročnije učinke. Kroz zajedničko iskustvo i transfer znanja dolazi do rasta i razvoja ljudskih resursa svih sudionika. Slijedom svega navedenoga, zaključeno je da se kao izraz volje za suradnjom Grada Labina i organizacija civilnog društva pokrene postupak za donošenje povelje o suradnji. Imenovano je radno tijelo koje će pripremiti prijedlog teksta povelje.

Gradonačelnik Tulio Demetlika predstavio je 23. srpnja projekt Labin e-grad. Informacijsko-komunikacijska tehnologija danas je temeljna infrastruktura društva znanja. Projekt Labin e-grad novi je razvojni put demokratizacije zajednice primjenom suvremenih instrumenata komunikacije i razmjene informacija. Omogućava veću uključenost građana kao najšireg upravljačkog tijela i korisnika svih funkcija lokalne samouprave. Kroz Labin e-grad omogućit će se efikasniji rad gradske uprave, gradskih poduzeća i ustanova i otvoriti interaktivni komunikacijski kanali s okruženjem te pružati e-usluge. Projekt ima podršku Microsoft Hrvatska i Cisco Systems Hrvatska.

U veljači 2007. godine Hrvatski sabor donio je Zakon o savjetima mladih. Savjeti mladih su savjetodavna tijela županijskih, gradskih

i općinskih vijeća koja se osnivaju s ciljem uključivanja mladih u javni život jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na temelju navedenog zakona, predstavnička tijela su dužna osnovati savjete mladih. Svrha njihovog osnivanja je osiguravanje boljeg položaja i utjecaja mladih na donošenje odluka u predstavničkim i drugim tijelima županije, gradova i općina, a za kvalitetnije razrješavanje pitanja i problema od neposrednog interesa za mlade.

U suradnji s Udrugom gradova RH organizirana je 25. srpnja Obuka za predsjednike i zamjenike predsjednika savjeta mladih. Udruga je krovna nacionalna udruga gradova u Republici Hrvatskoj, a zadaća je snaženje i razvoj lokalne samouprave temeljene na demokratskim načelima i decentralizaciji vlasti, te demokratizacija lokalne zajednice i približavanje lokalne samouprave građanima.

Cilj pokretanja programa obuke je podučiti mlade o njihovim mogućnostima javnog djelovanja, poticati ih na politički angažman (ne nužno stranački) u zajednici, osvijestiti važnost i mogućnost utjecaja mladih u zajednici i podizati razine njihove informiranosti o zajednici i o tijelima lokalne vlasti te procesima donošenja odluka. Tečaj obuke organiziran je kao pripremi dio inicijalnog programa obuke članova gradskih savjeta mladih.

Na obuci, koju su provodili licencirani treneri Ivica Malatestinić i Eni Modrušan, sudjelovali su predstavnici članova savjeta mladih iz Varaždina, Rijeke, Crikvenice i Labina te iz županijskog savjeta mladih Istarske županije.

Na završetku je provedena usmena, interaktivna evaluacija obuke koja je za cilj imala isticanje mišljenja o opravdanosti provedbe programa obuke za sve članove savjeta mladih i preporučljivom obliku obuke. Istaknu-

to je da je opravdano i potrebno provoditi program obuke za članove savjeta mladih te odlučeno kako treba uputiti zamolbu Udruzi gradova RH za provedbu analize stanja u svezi osnovanih savjeta mladih i uspostavljanje baze podataka o gradovima koji su osnovali to tijelo i njihovim članovima. Predložena je i uspostava poveznice (linka) savjeta mladih na web stranicama Udruge gradova.

Nakon niza realiziranih aktivnosti, temu mjeseca Labin – Zdravi grad završio je Zajedničkom sjednicom vijeća talijanske i vijeća bošnjačke nacionalne manjine, koja je održana 31. srpnja 2008. godine. Bilo je to prvi put da se vijeća sastaju na zajedničkoj sjednici i predsjednici obaju Vijeća izrazili su zadovoljstvo tom inicijativom Zdravoga grada. Sjednici je prisustvovalo 28 članova obaju vijeća. Konstatirano je da je potrebno uspostaviti prisniju komunikaciju Grada prema vijećima nacionalnih manjina. Kako bi bili kvalitetno informirani, zatraženo je da se vijećima dostavljaju pozivi s materijalima za sjednice predstavničkog tijela. Sastanak dvaju vijeća bio je sadržajan i konkretan pa se rodila i inicijativa da se zajedničke sjednice održavaju i ubuduće. Svako od vijeća će odrediti po tri svoja predstavnika koji će operativno raditi na zajedničkim projektima. Članovi i talijanske i bošnjačke nacionalne manjine ustvrdili su da je položaj nacionalnih manjina u gradu zadovoljavajući, a zaključili su da će za svoje aktivnosti zatražiti veću financijsku potporu Grada u proračunu za 2009. godinu. Zajednički sastanak obilježio je godinu ustroja vijeća nacionalnih manjina u Gradu Labinu.

Eni Modrušan
eni.modrusan@labin.hr

